

Таким чином, забезпечення фінансової безпеки банківського сектору є ключовим пріоритетом державної політики, що потребує комплексного та системного підходу з боку регуляторів, банківських установ та інших зацікавлених сторін.

Література

1. Барановський О., Лагно А. Природа фінансової безпеки банківської системи. Світ фінансів. 2022. № 3(72). С. 141–155.
2. Національний банк України. Огляд банківського сектору, листопад 2024 року. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/oglyad-bankivskogo-sektoru-listopad-2024-roku>.
3. Тітов Д., Шедловський О. Фінансова безпека комерційних банків України в умовах нестабільності ринкового середовища. Економіка та суспільство. 2024. № 64. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-123>.
4. Теслюк С., Матвійчук Н., Левчук А. Фінансова безпека банківських установ в умовах цифровізації. Економіка та суспільство. 2024. № 60. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-117>.
5. Барановський О. Рекомендації МВФ та Світового банку для інститутів банківського нагляду з реагування на кризові ситуації. Acta academiae beregsasiensis. Economics. 2024. № 5. С. 246–269.

УДК 336.7

Остапенко І.М., здобувач освіти
Матюха М.М., науковий керівник, к.е.н., доцент
Київський національний університет
технологій та дизайну

ОСОБЛИВОСТІ АКТИВНИХ ОПЕРАЦІЙ ФІНАНСОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ

Стабільне та ефективно функціонуюче середовище комерційних банків і спеціалізованих кредитно-фінансових установ у поєднанні з продуманою політикою центрального банку є ключовою складовою економічної системи будь-якої країни. Важливу роль у цій структурі відіграють саме комерційні банки, адже вони забезпечують взаємозв'язок між усіма учасниками господарських процесів, а їх діяльність безпосередньо впливає на економічну ефективність країни.

Розглядаючи особливості активних операцій в українському банківському секторі, варто зазначити, що з початку військових дій у лютому 2022 року банківська система працює в умовах невизначеності. Незважаючи на складнощі, банки продовжували виконувати свої функції та дотримуватися нормативних вимог. Національний банк України (НБУ)

забезпечував стабільність фінансової системи через ухвалення низки нормативно-правових актів, зокрема постанов «Про особливості підтримання ліквідності банків в умовах воєнного стану» та «Про банківську систему в умовах воєнного стану».

Станом на 1 грудня 2023 року чисті активи банківської системи України становили 2,78 трильйона гривень (приблизно 72 мільярди доларів США). Для порівняння, активи банківської системи Польщі складають 700 мільярдів доларів, а Німеччини – 10 трильйонів доларів.

Найбільшим банком в Україні є державний ПриватБанк, активи якого складають 23 % від загального обсягу (643 мільярди гривень). Друге місце займає Ощадбанк із часткою 12 % (324 мільярди гривень), а третє – Укрексімбанк із 9 % (234 мільярди гривень).

Кредитна активність банків у 2022–2023 роках залишалася на високому рівні. Середня процентна ставка за новими кредитами в національній валюті становила 33,7 % річних, що на 4,3 відсоткових пункти вище, ніж на початку 2023 року.

Процентні ставки за кредитами для підприємств також зросли: у гривні – з 16,6 % до 17,5 %, у валюті – з 4,6 % до 6,4 %. Це вплинуло на вартість фінансових послуг для споживачів. Водночас кредитний портфель банків за цей період скоротився на 1 % і становив 998 мільярдів гривень. Кредитування населення зросло на 5,7 % (до 222 мільярдів гривень), тоді як кредитування підприємств скоротилося на 2 % (до 758 мільярдів гривень).

Щодо інвестиційної діяльності, то вона залишається порівняно низькою, що пояснюється нерозвиненістю внутрішнього фондового ринку. Основними проблемами є недостатня ліквідність і капіталізація, дефіцит внутрішніх фінансових ресурсів, слабкий біржовий сегмент і недосконале законодавче регулювання. Усе це є наслідком кризових явищ, що тривають на українському фінансовому ринку.

Активні операції є ключовим елементом діяльності комерційних банків, оскільки забезпечують їхню прибутковість і фінансову стійкість. Вони включають кредитування, інвестиційну діяльність і придбання цінних паперів, проте найбільшу частку серед них займають кредитні операції.

Література

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Національний банк України. Офіційний сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>
3. Національний банк України. Фінансова статистика банківської системи України (станом на 01.12.2023). URL: <https://bank.gov.ua/statistics>